

BERKA ATTILA
Az anómiái kiáltványzsoltár
(XXI. század eleje)

Petőcz András

I.

Legyek Szép!

Ne találjon szavakat, kövüljön meg, aki rám tekint. Kerekedjen ki a szeme, száradjon ki a torka, szoruljon görcsbe a gyomra annak, aki velem találkozik. Én nem élhetek akármilyen külsővel, nem keveredhetek el a tömegben, nem süllyedhetek a sárba. Anyámnak figyelmeztetése is ez: a külső a kulcs, hiszen ami szép, az érdek nélkül tetszik, és előtte a sok ronda ember leborul, a legnagyobb falak leomlanak. Körös-körül áhítat és csodálat kíséren engem, amerre csak az utamat járom. Vonalaim finomsága, bőrom rugalmassága, egész lényem simasága fegyverezze le ellenségeimet és erősítse kötelékeit barátaimnak. Semmit nem akarok kérni senkitől, kapjam meg, ami kell nekem. Mert ez az életünk rendje: több jár annak, aki szép, és minden jár annak, aki a legszebb. Hogyan is állhatnék az én anyám elé átlagosan vagy csúnyán, hogyan hagyhatnám szégyenkezésben, hogy nem én vagyok a legszebb, ó, miféle fiú lennék akkor, Teremtőm?

II.

Legyek Erős!

Senki ne közelítsen hozzám, senki ne szólítson meg engem. Nyűgözze le a mindenfelől szédelőket izomzatom, mozgékonyaságom és rugalmasságom, és hogy nincs számomra lehetetlen testi kihívás. A vakmerők és az ostobák úgyis csikorgatják fogaikat, úgyis próbálkoznak, hogy aztán ők is megfutamodjanak és fejet hajtva behódoljanak. Anyám úgy tanította, az élet nehézségeinek és az embereknek elviseléséhez hatalmas, tiszteletet parancsoló erő kell, hiszen éjjel-nappal kószolgatnak engem a kígyók, és belém marnak a hiénák, hogy rajtam keresztül ériék el céljaikat. Nem

hagyhatom az embercsordáknak, hogy átgázoljanak rajtam. Az erőből értenek, az erőnek megadják magukat. Ha szívós és kemény vagyok, akkor megtorpannak és kitérnek, meghátrálnak és visszabújnak odúikba a férgek. Hogyan maradnék meg anyám előtt, ha nem tapasztalná a bennem munkálkodó gátlástalan, pusztító erőt, ha nem én vagyok a legerősebb, ó, ugyan miféle fia is lennék akkor az én anyámnak, Pásztorom?

III.

Legyek Okos!

Régi rossz szokások, undok babonák hordájának fölébe kerekedjem. Nyomorult bégetésüket én elcsendesítsem az egyetlenül különleges eszemmel. Kizárólag az én tudásom legyen a mérvadó. Anyám nekem megtanította, hogy az tud ki- és felemelkedni, aki okos, és ha én vagyok a legokosabb, úgy én jutok a legmagasabbra. Ott, a csúcson kell aztán igazán a legokosabbnak lennem, vagy a gaz lehúz, az ostobaság indái rám tekerednek, mert irigylik tőlem a fényt. Hát én leszek a fény, bevilágítom magammal a világot, és nem árthat nekem az áradó butaság. Aki csak megközelít, vágja hasra magát, fúrja fejét, temesse arcát a földbe, különben felfalják lángsugaraim. Anyám keble dagad a büszkeségtől, és nem kell könnyeinek hullnia, hogy az ő fia nem elég okos, a világ sűrű éjszakáján áthatolni nem képes, Mindenhatóm!

IV.

Legyek Sikeres!

Ócska homokvárakat gyömöszölők, üres légvárakat sóhajtozók ellenében változzon arannyá, amihez nyúlok. És jöhetnek hálóval vagy kampókkal, kapaszkodhatnak belém, hogy visszahúzzanak, akkor is én nyerek, akkor is elérem, amit akarok. A folytonos győzelem két lábon járó csodajaként utat mutatok a bambáknak és a sutáknak, és megrogyasztom és elrémítem a balgákat és az aljasokat. Anyám tudja a titkot: mindenki anynyit ér, amennyije van, mert nem elég önmagamban sikeresnek lennem, másoknak is kudarcot kell vallaniuk, amihez nekem is hozzá kell tennem a magamét. A módszerekben és eszközökben nem szégyenkezhetem, hát meneküljön, aki nem tudja felvenni a kesztyűt. De nem is sikerülne senkinek, mert csak én érzem, mikor kell kompromisszumot kötni és mikor kell odacsapni. A föld alá süllyed anyám, ha nem vagyok sikeres, belebetegszik, ha béna, semmirekellő vagyok, akkor pedig minek legyek én a világon, az élők között, Gondviselőm?

V.

Legyek Népszerű!

Törpék és gnómok seregéről hiszik a rajongók milliói, hogy különlegesek, érdekesek, fontosak – hát lépjek a hátukra, a nyakukra, hogy lássák

és érezzék, hogy amit a népszerűségről sejtettek eddig, az ócska semmisség énhozzám képest. Anyám tudta már születésem pillanatában, hogy én leszek a legnépszerűbb a világon, hiszen bárki bármit mond vagy tesz, minden más út tévét, ha az élettől akarok valamit. Ha ragaszkodom a céljaimhoz, a legnépszerűbbnek kellennem. Legyek, mint a levegő. Viszonyítási pont az emberek számára. Akárhol, akármikor valami kétely felmerül, azt figyeljék, én mit mondok, azt várják, én mit cselekszem, és ha mondok vagy cselekszem valamit, azt kövessék és utánozzák. Anyám ölelő karjai közé nem bújhat egy névtelen nulla, egy olyan, aki nem számít, mert nem ember az, és ha nem ember, nem lehet fia se az ő anyjának, Örökkévalóm!

VI.

Legyek Törvény!

Itt és most, álmomban és amikor nem gondolok semmire. Teljesítsem az árva világ, a tévelygő emberiség leghőbb vágyát: vezessem őket. Mutassak nekik új ösvényeket és lehetőségeket. Adjak értelmet minden létezésnek. Anyám megmondta, az élet egyetlen értelme a boldogság, és a boldogság a szabadságon keresztül érhető el, és ki más lenne valóban szabad, mint aki nem szolgálja senkinek, sőt akitől mások szabadsága függ. Én kopjafa, kőtábla, könyv legyek, ebben teljesedjem ki, mert így tudok az lenni, aki lenni tudok. Nem kell fülelnem a világ duruzsolására, nem kell figyelnem a világ süketelésére. Sérthetetlen, érintetetlen vagyok. Mert én vagyok az igen és én vagyok a nem. Éntörvénységem a boldogság és a szabadság ideálja maga. Anyám akarata célt ér, parancsolata értelmet nyer, és nekem ő kell, mert ő szeret és örül nekem, a világot mozgató törvénynek, az ő fiának, aki kapaszkodik bele görcsösen, bömböl érte folyamatosan, Atyám!

VII.

Ím, eljön a nap, amelynek el kell jönnie, s ha eljön, maradjon örökre ez az én egyetlen végtelen napom, amikor tiszta az ég és tiszta a föld, észak észak és dél dél, kelet kelet és nyugat nyugat, a tér idő és az idő tér. Ím, ez a világ, és e világ én vagyok. Ártatlan anyám vállalta az áldott állapot terhét értem, és örök boldogság az ő jutalma, elérte a jó hír öröme: az ő egyetlen fia, én, épp, mint te, Isten Vagyok, Uram!

Én, térdre borulván, tüstént el is siettem.

Witold Gombrowicz (Körner Gábor fordítása)

Oláh Gergely Máté: Intimszféra